

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____ Юлія КОЛОМІЄЦЬ

" ____ " _____ 2026 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

культурології

Протокол № ____ від " ____ " _____ 2026 р.

Завідувач кафедри

_____ Ірина МАЙДАНЮК

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Біотехнології та біоінженерія»

_____ Олена КВАСКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

Галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність G21 Біотехнології та біоінженерія

Освітня програма Біотехнології та біоінженерія

Факультет Захисту рослин, біотехнологій та екології

Розробник: Майданюк І.З., д.філос.н., проф., Пузиренко Я.В., к.філол.н., доц.,

Сидоренко І.Г., к.філос.н., доц., Головата Н.А., к.іст.н.

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Етнокультурологія є обов'язковою дисципліною у рамках освітньої програми «Біотехнології та біоінженерія», яка сприяє формуванню у студентів глибокого розуміння культурних особливостей та історичних традицій різних етносів України та світу. Вивчення охоплює основи етнології, етнічної історії, культурної антропології, мовознавства, релігієзнавства та етнографії, а також аналіз сучасних процесів глобалізації та культурної диференціації. Особливу увагу приділяється дослідженню етнічних ідентичностей, культурних цінностей, традиційних звичаїв та обрядів, а також ролі етнічних спільнот у розвитку суспільства. Знання з цієї дисципліни мають практичну спрямованість, сприяючи формуванню толерантного ставлення, міжкультурної комунікації та збереженню культурної спадщини в умовах сучасних технологічних змін і політичних викликів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність	G21 Біотехнології та біоінженерія
Освітня програма	Біотехнології та біоінженерія
Факультет/ІНІ	Захисту рослин, біотехнологій та екології

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	-
Семестр	1	-

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Лекційні заняття	15 год.	-
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	15 год.	-
Самостійна робота	60 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	-
Форма контролю	Екзамен	-

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Мета дисципліни полягає у формуванні у студентів системи знань про особливості та роль етнокультурних процесів у формуванні сучасного суспільства, а також у здобутті умінь аналізувати етнокультурну різноманітність, досліджувати культурні традиції та цінності різних народів, їх вплив на сучасний соціокультурний простір і міжкультурну комунікацію.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Етнокультурологія» (за їх наявності) ОК7 Основи національного супротиву, ОК8 Історія української державності

Набуття компетентностей

К8 — Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

К9 — Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Програмні результати навчання

ПР22 — Вміти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень. Вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ПР23 — Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Основні поняття етнокulturології												
Тема 1. Визначення поняття етнокulturології та її основні завдання	2	-	-	2	10	14	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українська етнічна і національна культура	2	-	-	2	10	14	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	4	0	0	4	20	28	-	-	-	-	-	-
Модуль 2. Народна творчість												
Тема 1. Українська народна матеріальна культури	3	-	-	3	10	16	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українська народна духовна культура	3	-	-	3	10	16	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	6	0	0	6	20	32	-	-	-	-	-	-
Модуль 3. Види і жанри сучасної української культури												
Тема 1. Українська архітектура та образотворче мистецтво. Види і жанри.	2	-	-	2	8	12	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українське музичне і театральне мистецтво: жанри та тенденції розвитку	2	-	-	2	6	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Українська література	1	-	-	1	6	8	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 3	5	0	0	5	20	30	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	0	0	15	60	90	-	-	-	-	-	-

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Визначення поняття етнокulturології та її основні завдання	2
2	Тема 2. Українська етнічна і національна культура	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3	Тема 3. Українська народна матеріальна культури	3
4	Тема 4. Українська народна духовна культура	3
5	Тема 5. Українська архітекткра та образотворче мистецтво. Види і жанри.	2
6	Тема 6. Українське музичне і театральне мистецтво: жанри та тенденції розвитку	2
7	Тема 7. Українська література	1
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура і етнос. Геедер та етнокультура	2
2	Українська етнічна та національна культура. Мова та етнокультура	2
3	Українська народна матеріальна культура	3
4	Вивчення та практичне застосування методів аналізу духовної культури українських етнічних регіонів через дослідження народних обрядів, пісень і символів	3
5	Українська архітектура та образотворче мистецтво	2
6	Українське музичне та театральне мистецтво	2
7	Українська література	1
Всього годин		15

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура і етнос. Історико-географічне регіонування культури	10
2	Український менталітет	10
3	Українська народна матеріальна культура: особливості етнічних регіонів	10
4	Українська народна духовна культура: особливості етнічних регіонів	10
5	Українська архітектура та образотворче мистецтво	8
6	Українське музичне і театральне мистецтво	6
7	Українська література	6
Всього годин		60

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне або письмове опитування
- Есе
- Співбесіда
- Рейтингова оцінка / самооцінювання
- Презентація проекту
- Тестування

Методи навчання:

- Проблемне навчання
- Лекція
- Командна робота
- Гейміфіковане навчання
- Практичне заняття

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Основні поняття етнокulturології		
Практична робота. Культура і етнос. Основні поняття етнокulturології. Історико-географічне районування культур	ПРН 22, ПРН 23. Модуль спрямований на формування у студентів розуміння основних понять етнокulturології, історико-географічного районування культури та особливостей українського менталітету. Студенти здобудуть знання про культурні особливості різних етносів і регіонів України, а також навички аналізу етнокulturурних процесів у контексті сучасної української культури. Вивчаються методи дослідження культури, аналізу етнічних особливостей та їх впливу на сучасне суспільство.	40
Самостійна робота. Історико-географічне районування культур		10

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Практична робота. Українська етнічна і національна культура.		40
Самостійна робота. Український менталітет		10
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Народна творчість		
Самостійна робота. Українська народна матеріальна культура: особливості етнічних регіонів	ПРН 22, ПРН 23. Модуль присвячений дослідженню української народної матеріальної та духовної культури. Студенти вивчатимуть особливості етнічних регіонів через їхні ремесла, традиційний одяг, обряди і святкування. Це дозволить сформувати у студентів глибше розуміння культурної ідентичності українського народу та її роль у сучасному суспільстві. Навчатися аналізувати етнокультурні особливості через матеріальні та духовні цінності.	10
Самостійна робота. Українська народна духовна культура: особливості етнічних регіонів		10
Практична робота. Українська народна матеріальна культура		40
Практична робота. Українська народна духовна культура		40
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Види і жанри сучасної української культури		
Самостійна робота. Українська архітектура та образотворче мистецтво	ПРН 22, ПРН 23. Модуль охоплює вивчення сучасних українських культурних форм, таких як архітектура, образотворче мистецтво, музика, театр та література. Студенти здобудуть навички аналізу сучасних культурних процесів, їхніх жанрових особливостей та ролі у формуванні національної ідентичності. Вивчення методів дослідження сучасної культури та її впливу на суспільство.	10
Самостійна робота. Українське музичне і театральне мистецтво		10
Самостійна робота. Українська література		10

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Практична робота. Українська архітектура та образотворче мистецтво		25
Практична робота. Українське музичне і театральне мистецтво		25
Практична робота. Українська література		20
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=1388>);

-Методичні рекомендації для вивчення теми «Матеріальна культура українського народу (українське народне декоративно-вжиткове мистецтво та художні ремесла. Види та жанри)» у курсі «Етнокультурологія»/ Майданюк І.З., Пузиренко Я.В.,

Сидоренко І.Г. – Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України. 2025. – 53 с.;

Рекомендовані джерела інформації

1. Гай-Нижник, П. Українська національна ідея: соборні чинники та визначальні засади. Трансформація української національної ідеї. – Київ : Наш формат, 2019. – С. 143–171.
2. Данилюк, І., Курапов, А., Ягіяєв, І. Етнокультурна психологія. Історія та сучасність : монографія. – Київ : АртЕк, 2019. – 432 с.
3. Гурова, І. В., Хрипко, С. А. Етнокультурологія : навч.-метод. посіб. для підготовки студентів за спец. 034 Культурологія. – Київ : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2021. – 262 с.
4. Етнокультурологія: Словник-довідник / Автор- укладач Л.М. Маєвська. — Житомир: ЖДУ, 2021. — 392 с.
5. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. — К.: Довіра, 2022. — 414 с.
6. Вовк Х. К. Студії з української етнології та антропології. — К.: Мистецтво, 2021. — 336 с.
7. тнічний довідник: Поняття та терміни / Під заг. ред. В.Євтуха //http: //www. socd. univ. kiev. Ua / PUBLICAT / SOC /YEVTUKH/ index. htm.
8. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Експедиції. Торгівля. Утопії / за ред. У. Еко ; пер. з італ. О. В. Сминтини, С. А. Кулініч. – Харків : Фоліо, 2020. – 700 с.
9. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Культурологія» для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / укл. Г. А. Сигида. – Запоріжжя : НУ«ЗП», 2020. – 82 с.
0. Культура і побут населення України: Навч. посібник / В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх, В. Ф. Горленко та ін. — 2-е вид., доп. та перероб. — К.: Либідь, 2023. — 288 с.
1. Культурологія. Навчальний посібник. За ред І.З.Майданюк. - Київ,НУБіП України, 2021.
2. Культурологія : підручник. – Одеса : Університет Ушинського, 2023. – 433 с
3. Лозко Г. С. Українське народознавство. — К.: Зодіак-ЕКО, 2021. — 368 с.
4. Людина і культура / за ред. Д. Шевчука. – Острог : Вид-во Нац. ун- ту«Острозька академія», 2019. – 224 с.
5. Мала енциклопедія етнодержавознавства / НАН України. Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. Під ред. Ю.І.Римаренка та ін. — К.: Довіра — Генеза, 2016. — 942с
6. Історія української культури : у 5-ти т. / гол. ред. Б. Є. Патон. Київ : Наукова думка, 2000–2013

7. Попович, М. В. Нарис з історії культури України. Київ : АртЕк, 2022
8. Наталка Лещенко. Українська культура.- Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2018.
9. Савчук Б. Українська етнологія: Навчальний посібник — Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2014. — 560 с.
10. Скуратівський В. Т. Місяцелік: Український народний календар. — К.: Мистецтво, 2022. — 208 с.
11. Степико М. Буття етносу: витоки, сучасність, перспективи (філософсько-методологічний аналіз). — К.: Товариство "Знання", КОО, 2019. — 251с.
12. Українська минувшина: Ілюстрований етнографічний довідник. — 2-е видання / А.П.Пономарьов, Л.Ф.Артюх, Т.В.Косміна та ін. — К.: Либідь, 2020. — 256с.
13. Українське народознавство: Навч. посібник / За ред. С. П. Павлюка; Передмова М. Г. Жулинського. — 3-є вид., випр. — К.: Знання, 2020. — 568 с.